

Habilitetsbestemmelser for ansatte, styremedlemmer og andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO

Gjeldende fra 1. januar 2015.

Innhold

Innledning.....	3
Del 1 - regler om inhabilitet	4
1.1. Automatisk inhabilitet	4
1.2. Inhabilitet etter skjønn.....	4
1.3. Avgjørelse av habilitetsspørsmålet.....	4
1.4. Plikt til å fratre.....	5
1.5. Inhabilitet hos overordnede	5
1.6. Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken.....	5
1.7. Foreløpig avgjørelse	5
Del 2 - retningslinjer for habilitetsvurderingen	6
2.1. Innledning.....	6
2.2. Hva er (in)habilitet?.....	6
2.3. Hvilke deler av saksbehandlingen gjelder habilitetsbestemmelsene for?.....	6
2.4. Automatisk inhabilitet	7
2.5. Nærmere om inhabilitet etter skjønn	8
2.6. Underordnetes habilitet ved inhabilitet hos overordnet.....	11
2.7. Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken.....	11

Innledning

Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder for styremedlemmer og ansatte i KORO. Habilitetsreglene gjelder også for medlemmer i utvalg knyttet til KOROs tilskuddsordninger, for medlemmer av kunstutvalg, samt for kunstkonsulenter, kuratorer, produsenter og andre som måtte utføre arbeid eller tjeneste for KORO.

Dette dokumentet inneholder regler om habilitet for KORO og retningslinjer for habilitetsvurderingen som skal foretas. I del 1 i dokumentet er det nedfelt egne habilitetsregler. Reglene er i det vesentligste en gjengivelse av forvaltningslovens regler, med visse tilpasninger for KOROs virksomhet. I del 2 i dokumentet er det inntatt retningslinjer for habilitetsvurderingen som må foretas.

Reglene i del 1 er bindende. Retningslinjene i del 2 er ment som en veiledning for vurderingen. Retningslinjene gir en nærmere beskrivelse av ulike hensyn som må vektlegges, og gir enkelte eksempler på konkrete situasjoner og problemstillinger som kan oppstå ved saksbehandling og ved vurdering og gjennomføring av kunstprosjekter i KORO.

Medlemmer av styret og ansatte i KORO, medlemmer av faste og midlertidige utvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO skal forelegges herværende regelverk til underskrift ved ansettelse/oppnevning, se eget skjema.

Dersom medlemmer av utvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO oppnevnes for å forberede eller treffe avgjørelse i en bestemt sak, skal vedkommende erklære at han eller hun ikke kjenner til forhold som gjør vedkommende inhabil til å forberede eller treffe vedtak i den aktuelle saken, se eget skjema.

På hvert møte i styret og utvalgene skal spørsmålet om inhabilitet være et eget punkt på dagsordenen. Det skal fremgå av referatet at spørsmålet om inhabilitet er reist, hvilke forhold som eventuelt har vært drøftet, hvem som har deltatt i drøftelsene, og hvilken beslutning styret eller utvalget har truffet i saken.

Dersom det i en sak som behandles, er innhentet eksterne uttalelser eller vurderinger, skal det fremgå av referatet hvem som har tilrettelagt for saksbehandlingen, og at den eksterne personens habilitet er vurdert av administrasjonen i KORO.

Del 1 - regler om inhabilitet

1.1. Automatisk inhabilitet

Medlemmer av styret og ansatte i KORO, medlemmer faste og midlertidige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en sak

- a) når han eller hun selv er part i saken;
- b) når han eller hun er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han eller hun er eller har vært gift, partner, samboer eller forlovet med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn, til en part;
- d) når han eller hun er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han eller hun leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for en offentlig eller privat virksomhet, institusjon, forening eller stiftelse som er part i saken.

1.2. Inhabilitet etter skjønn

Medlemmer i styret og ansatte i KORO, medlemmer i faste eller midlertidige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en sak når det foreligger andre særegne forhold enn dem som fremgår ovenfor som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes upartiskhet. Blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som vedkommende har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om inhabilitetsinnsigelse er reist av en part.

1.3. Avgjørelse av habilitetsspørsmålet

Medlemmer av styret og ansatte i KORO, medlemmer i faste og midlertidige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO skal på eget initiativ og i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham eller henne inhabil til å behandle en bestemt sak.

Den ansatte i KORO avgjør selv om han eller hun er inhabil. Dersom en part krever det eller den ansatte ellers selv finner grunn til det, skal spørsmålet forelegges for nærmeste overordnede til avgjørelse.

Administrasjonen i KORO avgjør om medlemmer av utvalg som kun oppnevnes for å forberede eller treffe avgjørelse i en enkelt sak og andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO uten å være del av et kollegialt organ, er habile i den enkelte sak.

Styret og utvalgene treffer selv avgjørelse om medlemmers habilitet, uten at vedkommende medlem deltar. Vedkommende medlem forlater rommet når avgjørelsen om habilitet treffes. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om inhabilitet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre styret eller utvalget ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

1.4. Plikt til å fratre

Medlemmer av styret og ansatte i KORO, medlemmer i faste og midlertidige utvalg og enhver annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO plikter å fratre fra hele behandlingen av saken hvor inhabilitet inntreffer. Vedkommende skal forlate rommet når saken behandles og avgjøres.

1.5. Inhabilitet hos overordnede

Dersom en av KORO's ansatte er inhabil, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av ansatte som er direkte underordnet ham eller henne. I tilfeller der dette gjelder KORO's direktør, skal det om nødvendig oppnevnes en stedfortreder for vedkommende.

1.6. Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken

Reglene om inhabilitet får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at vedkommendes tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hennes eller hans standpunkt, og verken offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil viker sete.

1.7. Foreløpig avgjørelse

Til tross for at det foreligger inhabilitet, kan vedkommende som er inhabil, behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

Del 2 - retningslinjer for habilitetsvurderingen

2.1. Innledning

I retningslinjene gis en nærmere forklaring av reglene om habilitet som gjelder for KOROs virksomhet. Retningslinjene er ikke bindende, men er ment som en veiledning til den habilitetsvurderingen som må foretas når det skal avgjøres om styremedlemmer og ansatte i KORO, samt medlemmer av faste og midlertidige utvalg og andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, er habile til å delta ved forberedelse og avgjørelse i saker til behandling. I retningslinjene beskrives ulike hensyn som må vektlegges i habilitetsvurderingen, og det gis eksempler på enkelte situasjoner og problemstillinger som kan oppstå i saksbehandlingen for KORO.

2.2. Hva er (in)habilitet?

Inhabilitet foreligger når det gjør seg gjeldende omstendigheter som er egnet til å svekke tillitten til en persons upartiskhet. Reglene skal forhindre at personer som handler på forvaltningens, her KOROs, vegne opptre partisk til egen eller andres fordel i den enkelte sak, men skal også sikre omverdenens tillit til forvaltningens virksomhet generelt. Det er viktig å påpeke at det ikke er kritikkverdig å være inhabil. Derimot er det kritikkverdig ikke å fratre fra behandlingen av en sak man er inhabil til å behandle.

2.3. Hvilke deler av saksbehandlingen gjelder habilitetsbestemmelsene for?

2.3.1. Innledning

Forvaltningslovens habilitetsregler gjelder for all virksomhet som drives i KORO. Habilitetsreglene gjelder følgelig ikke bare saker som munner ut i et enkeltvedtak, herunder vedtak om bevilgninger eller tildeling av oppdrag, som er av direkte betydning for bestemte parter, men også for mer overordnede beslutninger, for eksempel av strategisk karakter. Reglene gjelder videre ikke utelukkende når det fattes endelig vedtak i saken, men som hovedregel også under saksforberedelsen. Disse sidene ved habilitetsreglene behandles nedenfor.

2.3.2. Strategiske beslutninger og enkeltvedtak

Virksomheten i KORO består i hovedsak av å treffe tre ulike former for beslutninger – beslutninger om å innvilge eller avslå søknader om støtte fra bestemte søkere, beslutninger om tildeling av oppdrag og beslutninger av mer strategisk art. Eksempler på det siste er budsjettbeslutninger om å opprette bestemte tilskuddsordninger eller beslutninger om å prioritere bestemte satsingsområder.

Når det treffes en beslutning om å innvilge eller å avslå en bestemt søknad, eller å tildele et oppdrag, står vi overfor et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand. En slik beslutning har direkte betydning for én eller flere bestemte parter. Strategiske beslutninger retter seg derimot ikke mot bestemte adressater, og vil som hovedregel bare få en indirekte virkning for enkeltsøkere.

Som nevnt foran, gjelder habilitetsreglene for alle sakstyper. Spørsmålet om automatisk inhabilitet vil imidlertid sjelden oppstå i saker som gjelder mer strategiske beslutninger, der

det som regel ikke er noen "part" i saken. Videre skal det mer til før inhabilitet inntreer når det fattes slike beslutninger enn når det fattes enkeltvedtak.

Tilknytning til et fagmiljø, eller til en bestemt institusjon, vil for eksempel som hovedregel ikke medføre inhabilitet i beslutninger av strategisk art. Dette gjelder selv om saken skulle dreie seg om prioritering mellom ulike satsingsområder eller annet og vedkommende som handler på KOROs vegne, representerer én av flere motstridende interesser. Det må på dette området særlig ses hen til at vedkommende som handler på KOROs vegne, ofte er valgt for denne oppgaven nettopp på grunn av sin faglige bakgrunn og tilknytning for dermed å tilføre KORO den ønskede kompetanse og erfaring på det aktuelle området.

Utgangspunktet er at det kun er i situasjoner der det foreligger en *klar eller rimelig sannsynlig mulighet* for at en strategisk beslutning *vil få konkret betydning* for vedkommende selv eller en person eller virksomhet han eller hun har særskilt tilknytning til, at det kan oppstå spørsmål om inhabilitet ved strategiske beslutninger. Et eksempel kan være at det på beslutningstidspunktet er klart at vedkommende vil komme i en partsposisjon i nær fremtid dersom den aktuelle strategiske beslutningen fattes, og/eller der beslutningen har klar og direkte betydning for vedkommendes mulighet for å få innvilget støtte eller oppdrag på et senere tidspunkt.

2.3.3. Forberedelse og avgjørelse

Vedkommende som anses inhabil, er ikke bare avskåret fra å fatte endelig vedtak, men fra å "fatte avgjørelser" så vel som å "tilrettelegge grunnlaget for avgjørelser" i saken. Det betyr at vedkommende som er inhabil, skal fratres fra alle ledd i behandlingen av for eksempel en søknad eller en konkurranse, og ikke bare fra selve beslutningen om å innvilge eller avslå søknaden eller. Det samme gjelder konkurrerende søknader i samme sak eller konkurranseutkast til samme oppdrag.

2.4. Automatisk inhabilitet

Reglene om automatisk inhabilitet gjelder absolutt. Dersom styremedlemmer og ansatte i KORO, medlemmer av faste eller midlertidige utvalg eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO selv er part i en sak, for eksempel fordi vedkommende har en søknad eller et konkurranseutkast til vurdering, er vedkommende inhabil. Det samme gjelder hvis det foreligger andre forhold som fremgår av regelverket. I slike tilfeller skal det ikke foretas noen nærmere vurdering før vedkommende fratres fra behandlingen av saken.

KORO har utvidet bestemmelsen om automatisk habilitet noe i forhold til forvaltningslovens regler. Utvidelsene ville etter KOROs oppfatning ellers falt inn under den skjønnsmessige bestemmelsen om inhabilitet.

Spørsmålet om det foreligger automatisk inhabilitet reiser, i motsetning til spørsmålet om det foreligger inhabilitet etter skjønn, sjelden vanskelige vurderingstema.

2.5. Nærmere om inhabilitet etter skjønn

2.5.1 Det overordnede vurderingstemaet

Når det skal vurderes om det foreligger habilitet etter skjønn, er det avgjørende vurderingstemaet om det foreligger *særegne forhold* som er *egnet til å svekke tilliten* til vedkommendes upartiskhet. I denne vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære *særlig fordel, tap eller ulempe for ham eller henne selv eller noen som vedkommende har nær personlig tilknytning til*.

Vurderingen må foretas konkret, og som retningslinje kan det være hensiktsmessig å oppstille to spørsmål – nemlig om det foreligger særlige forhold som kan antas å svekke vedkommendes objektive tilnærming til saken, eller, om det i alle fall kan se slik ut for omverdenen.

KORO tildeler hvert år tilskuddsmidler og oppdrag til kunstnere og til kunstkonsulenter/kuratorer/produsenter av vesentlig omfang, og det er betydelig konkurranse om midlene og oppdragene. Ikke bare den enkelte søker, men også samfunnet som sådan, har en legitim interesse i at tildelingene skjer på saklig grunnlag, og det må forventes at tildelinger fra KORO vil ha omverdenens interesse i så henseende. Man må likevel søke å finne en balanse mellom hensynet til tilliten til saksbehandlingen i KORO, og hensynet til at regelverket også ivaretar behovet for kompetente beslutningstakere og praktikable regler. Særlig gjelder dette i et lite land som Norge. Det skal derfor understrekes at det først er i de tilfeller det foreligger *særegne forhold*, at det vil kunne foreligge inhabilitet.

Den skjønnsmessige bestemmelsen må ses i sammenheng med bestemmelsene om automatisk inhabilitet. Foreligger det liknende grunner til inhabilitet som nevnt i bestemmelsen om automatisk habilitet, for eksempel et ansettelsesforhold uten at dette er i virksomhetens ledelse, eller annet slektskap enn det som medfører automatisk inhabilitet, må det foreligge særlige omstendigheter før inhabilitet inntreffer.

Nedenfor gjennomgås enkelte situasjoner som vil kunne være å anse som slike *særegne forhold*. Det er imidlertid viktig å påpeke at oppstillingen ikke må anses uttømmende, og at habilitetsvurderingen må foretas konkret i den enkelte sak. Dersom flere slike forhold som nevnes under gjør seg gjeldende i en og samme sak, kan dette styrke presumpsjonen for at det foreligger inhabilitet.

2.5.2. Særegne forhold - eksempler

2.5.2.1. Nært vennskap

Dersom det foreligger nært vennskap mellom en søker til midler eller oppdrag på den ene siden og et medlem av styret eller en ansatt i KORO, et medlem i faste eller midlertidige utvalg eller en annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO på den annen side, vil dette utgjøre en slikt særegent forhold som kan være egnet til å svekke tilliten til saksbehandlerens eller beslutningstakerens upartiskhet. Det er imidlertid ikke nok at personene det gjelder kjenner hverandre eller er del av samme miljø. Det må foreligge *nært vennskap*. Vurderingen må gjøres konkret, og relevante momenter vil eksempelvis være hvor ofte partene omgås og hvor fortrolige de er.

2.5.2.2. Nært faglig samarbeid

Også nært faglig samarbeid mellom en søker av midler eller oppdrag på den ene siden og et styremedlem eller en ansatt i KORO, et medlem i faste eller midlertidige utvalg eller en annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO på den annen side, kan utgjøre et slikt særlig forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet. Ved vurderingen av faglig samarbeid vil omfanget av partenes samarbeid og nærheten i tid kunne være relevante forhold. Det forhold at en søker og et styremedlem eller en ansatt i KORO mv. tidligere har samarbeidet om prosjekter mv., innebærer imidlertid ikke i seg selv at medlemmet eller den ansatte er inhabil til å vurdere og ta stilling til en sak som involverer den tidligere samarbeidspartneren. Det må i utgangspunktet noe mer til. Det vil imidlertid kunne foreligge inhabilitet dersom en bevilgning eller oppdrag til en søker også vil kunne innebære en fordel for vedkommende som deltar i saksbehandlingen for KORO. En kan for eksempel tenke seg at det er tale om parter som ofte samarbeider med hverandre, og der pengestøtte eller oppdrag til søkeren senere vil kunne komme saksbehandleren eller beslutningstakeren til gode, eksempelvis gjennom en senere plass i prosjektet.

2.5.2.3. Personlig eller faglig motsetningsforhold

Personlig eller faglig motsetningsforhold kan også utgjøre et slikt særlig forhold som kan svekke tilliten til en persons upartiskhet. Det må imidlertid dreie seg om mer enn meningsmotsetninger, snarere må det dreie seg om et klart og uttalt motsetningsforhold. Et eksempel kan være et tilfelle der søker av midler eller oppdrag og vedkommende som handler på KOROs vegne har ligget i langvarige diskusjoner med hverandre i offentlige medier og da særlig hvis diskusjonene også har fått et mer personlig preg.

2.5.2.4. Ansettelsesforhold og kollegahabilitet

Det er bare personer som har en ledende stilling i, eller er medlem av styre eller bedriftsforsamling i offentlig eller privat virksomhet, forening, stiftelse eller annet som er automatisk inhabile til å behandle saker der virksomheten er part. Det kan imidlertid oppstå spørsmål om et medlem i KOROs styre eller utvalg, eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, er inhabil til å delta i behandlingen av en søknad der vedkommendes arbeidsgiver eller kollega står som søker. Det kan også oppstå habilitetsspørsmål knyttet til tidligere ansettelse hos en virksomhet, forening eller annet som søker midler – eksempelvis kan det oppstå spørsmål om hvilken betydning det har at vedkommende som handler på KOROs vegne tidligere har hatt en ledende stilling hos virksomheten som opptrer som søker.

Når det gjelder betydningen av et nåværende arbeidsforhold for habilitetsvurderingen, vil spørsmålet være hvor sentral posisjon vedkommende har i søkerens virksomhet, samt hvilken betydning det har for vedkommende at en søknad fra arbeidsplassen blir innvilget. I denne vurderingen må det ses hen til hvilken befattning vedkommende selv har hatt med søknaden, og om en eventuell bevilgning vil ha særlig betydning for vedkommendes arbeidssituasjon, eksempelvis om vedkommende er tiltenkt en sentral posisjon i et prosjekt det søkes midler til eller liknende. Videre kan det være relevant å se hen til betydningen det har for arbeidsplassens økonomi og omdømme at en søknad om støtte innvilges. Dersom en bevilgning har stor betydning for trygging av arbeidsplasser eller likende, vil dette være et forhold av vesentlig betydning i vurderingen.

Det må antas at det i alminnelighet skal mye til før tidligere ansettelse hos en virksomhet som søker midler, medfører at et styremedlem eller en ansatt i KORO, et medlem i faste eller midlertidige utvalg eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, er inhabile til å behandle søknaden. Dersom vedkommende før han fratradte var involvert i søknaden som er til behandling, kan dette imidlertid ha betydning for habilitetsvurderingen. Det samme gjelder dersom vedkommende hadde en sentral posisjon hos virksomheten og det har gått kort tid siden vedkommendes arbeidsforhold opphørte. Begrunnelsen for inhabilitet er i tilfelle at vedkommende vil kunne anses fortsatt å identifisere seg med virksomheten som søker midler.

Det må også antas at det i alminnelighet skal mye til før en ansatt eller et medlem i KORO, et medlem i et fagutvalg, eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, er inhabil til å delta i behandlingen av en søknad der en nåværende eller tidligere kollega står som søker. Det relevante vurderingstema vil i utgangspunktet være om det foreligger forhold utover det faktum at søker og vedkommende som handler på KOROs vegne, er eller har vært kollegaer, for eksempel om det foreligger eller har foreligget et nært samarbeid eller vennskap mellom dem.

2.5.2.6. Eierskap

Dersom et styremedlem eller en ansatt i KORO, et medlem i faste eller midlertidige fagutvalg eller annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, er (større) eier i en virksomhet som opptrer som søker av midler hos KORO, kan dette være et forhold som medfører inhabilitet. Det samme gjelder dersom en fysisk eller juridisk person vedkommende har en nær tilknytning til, har (større) eierskap i virksomheten som søker midler.

2.5.2.7. Partstilknytning hos nærstående.

Med begrepet "part" menes en fysisk eller juridisk person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers *direkte gjelder*. Den privatpersonen, virksomheten, foreningen, institusjonen eller andre som står som søker av midler fra KORO, er part i saken. I enkelte søknader vil søknaden spesifikt nevne andre fysiske eller juridiske personer enn den som formelt sett står som søker. I slike tilfeller kan det oppstå spørsmål om også disse personene må anses som part i saken. Spørsmålet må avgjøres etter en vurdering av om avgjørelsen kan få *direkte betydning* for dem.

Utenfor disse tilfellene kan det imidlertid også oppstå spørsmål om et styremedlem eller en ansatt i KORO, et medlem i faste eller midlertidige utvalg eller annen som utfører arbeid eller tjeneste for KORO, har en slik tilknytning til en fysisk eller juridisk person som igjen har en slik tilknytning til den som er part i saken, at det kan inntre inhabilitet.

Eksempelvis kan en tenke seg et tilfelle der et medlem av utvalg i KORO bevilger støtte til en institusjon der vedkommendes ektefelle er leder. I et slikt tilfelle er ektefellen som utgangspunkt ikke part i saken, slik at det ikke vil inntre automatisk inhabilitet. Det foreligger likevel et særlig forhold som vil kunne svekke tilliten til vedkommendes habilitet.

2.5.2.8. Særlig om betydningen av konkurranseforhold i habilitetsvurderingen

Ved utlysning av midler og oppdrag i KORO vil det ofte være langt flere søkere og/eller søknader enn det de utlyste midlene eller oppgavene rekker til. Dette har betydning for habilitetsvurderingen som skal foretas.

Forvaltningsloven fastsetter at den som anses som inhabil, er inhabil til å forberede og fatte avgjørelse i "saken". I tilfeller der det foreligger et direkte konkurranseforhold mellom ulike søkere, slik at en søker bare kan få plass på bekostning av en annen, vil samtlige søknader i utgangspunktet anses som del av én og samme forvaltningssak. Det innebærer at en person som er inhabil i forhold til en søknad, også vil være inhabil til å vurdere andre søknader som konkurrerer om samme "pott" eller oppgave.

Det er vanskelig å angi eksakt når flere søknader står i et så nært og direkte konkurranseforhold til hverandre at de må anses som del av samme sak, og når det er tilstrekkelig mange søknader til at de ikke må anses å utgjøre del av samme sak i forvaltningslovens forstand. Dette må vurderes konkret i det enkelte tilfellet, hvor også størrelsen på "potten"/oppdraget i forhold til størrelsen på de enkelte søknadene vurderes.

2.6. Underordnetes habilitet ved inhabilitet hos overordnet

Dersom en ansatt i KORO er inhabil, kan heller ikke vedkommendes underordnede treffe avgjørelser i saken. Formålet med bestemmelsen er å unngå å svekke tilliten til en avgjørelse som følge av at en underordnet kan ha latt seg styre av den overordnedes inhabilitet i sin saksbehandling. Inhabilitet etter denne bestemmelsen har, i motsetning til de øvrige reglene om inhabilitet, bare den virkning at den underordnede ikke kan treffe *avgjørelser* i saken. En underordnet kan dermed fortsatt *forberede grunnlaget* for slike avgjørelser.

Begrepet "avgjørelse" omfatter mer enn å fatte et *endelig vedtak*, men det må dreie seg om beslutninger som er av reell og vesentlig betydning for saken. I tillegg til at den underordnede er avskåret fra å treffe avgjørelse om å innvilge eller avslå en søknad, vil vedkommende for eksempel være avskåret fra å avvise søknaden. En underordnet vil også være avskåret fra å utøve kontroll- og tilsynsoppgaver i saker der overordnet er inhabil.

Også enkelte andre beslutninger, så som å engasjere utenforstående for å vurdere en søknad, å avgi innstilling i en sak eller liknende *kan* være å anse som en avgjørelse. For at tilliten til en avgjørelse skal kunne bli svekket, må det imidlertid være en forutsetning at det dreier seg om beslutninger som kan ha mer enn en indirekte betydning for avgjørelsen av saken. I vurderingen vil følgende forhold særlig kunne være relevante:

- om beslutningen fremstår som et eget, formelt trinn i saksbehandlingen
- om beslutningen setter nærmere rammer for det endelige vedtaket i saken
- om vesentlige praktiske grunner taler mot inhabilitet

2.7. Inhabilitet som åpenbart ikke har innvirkning på saken

Dersom det er åpenbart at inhabiliteten ikke vil kunne påvirke utfallet av saken, og verken offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil viker sete, kan han eller hun likevel delta ved forberedelse eller avgjørelse i saken.

Det er viktig å understreke at unntaket bare gjelder dersom det er *åpenbart* at inhabilitet ikke vil kunne påvirke utfallet i saken. Slik vil det i utgangspunktet bare være dersom vedtak i saken er strengt lovbundet. Slik vil det sjelden ligge an i saker for KORO. Videre kan det, selv i denne typen saker, være slik at offentlige eller private interesser tilsier at vedkommende som er inhabil likevel viker sete. Unntaksmuligheten bør derfor anvendes med forsiktighet.